

Koseze

25

Na obisku pri zbiralcu razglednic

Od stare vasice Koseze pri Ljubljani je ostalo ohranjenega le bore malo. Novogradnje, ki so zajele tudi ta del nekdanje ljubljanske okolice, so v celoti spremenile videz tega kraja. Naselje je sicer dobilo novo podobo, vendar so nekateri ljudje, ki so se naselili v novi soseski, še ohranili stik s starimi časi. V terasastih blokih, ría Ulici bratov Učakar 54, stanuje eden izmed ljubiteljev preteklosti Viktor Tančič, ki nas s svojo bogato zbirko popelje v pestro zgodovino mesta Ljubljane in njegove okolice.

Tridesetletni Viktor Tančič, za prijatelje Zmago, je zbiralec razglednic. Zanimajo ga motivi slovenskih krajev, posebno pri srcu pa mu je Ljubljana, in kot občan Šiške tudi kraji, ki danes spadajo pod to upravno enoto. Kakih dva tisoč ljubljanskih razglednic že ima in ko jih človek pregleduje, se potihem vpraša, če sploh še obstaja kak motiv tega mesta, ki ga Viktor ne bi imel v svoji zbirki. Posebno pa nas razveseli album, v katerem se vrstijo prizori iz krajev šišenske občine. Teh razglednic je okrog stopetdeset. Vse izvirajo iz časov od začetka tega stoletja pa do let po drugi svetovni vojni. Večji kraji, kot so Šentvid, Medvode, Vodice, Šiška ter izletniške točke, se ponajbolj bogatejšim številom razglednic, zanimivo pa je, da tudi manjše vasi prav nič ne zaostajajo. V zbirki najdemo tako tudi razglednice iz Mednega, Guncelj, Zapog, Verja, Gamelj, Dolnic, Toškega čela in še bi lahko naštevati. Založniki razglednic so bili premožnejši ljudje, obrtniki, gostilničarji, pa tudi kulturna in telovadna društva. Zato se nam s pomočjo Viktorjeve zbirke razgme široka paleta lokalnih posebnosti, ki je zanimiva tudi za gospodarsko, politično, narodopisno in zgodovinsko proučevanje preteklosti omenjenih krajev.

Ob velikem številu razglednic iz Viktorjeve zbirke je zanimiv podatek, da se s tem hobyjem ukvarja šele zadnjih pet let. Prej je bil navdušen numizmatik, zbiralec starega denarja. Veselja za to dejavnost se je navzel po očetu, saj sta oba včlanjena v Numizmatično društvo Slovenije. Ljubljanski zbiralci starega denarja, medalj, značk in razglednic se shajajo redno vsako nedeljo v hotelu Ilirija, kjer si izmenju-

jejo gradivo in izkušnje. Poleg teh srečanj je Viktorju dragocen vir za pridobivanje novih razglednic razvejano dopisovanje z zbiralci doma in po svetu.

Verjetno bi si marsikateri bralec Javne tribune želel ogledati Viktorjevo zbirko. Z veseljem lahko zapišem, da se bo za to kaj kmalu ponudila lepa priložnost, saj je kulturna skupnost naše občine pripravljena pomagati, da bodo »skrivnosti« Viktorjevih razglednic postale znane širšemu krogu Šiškarjev.

Ob slovenskem kulturnem dnevu prihodnje leto bo v Vodnikovi hiši razstava celotne šišenske zbirke Viktorja Tančiča, s svojimi razglednicami pa jo bodo dopolnili še Marko Korenčan, Miloš Mikolič, narodopisni oddelek naše skupine, skušali pa bomo oskrbeti tudi preslikave tistih motivov, ki so zbrani po raznih arhivih. Tudi bralci našega glasila lahko prispevate kako razglednico. Pobrskajte malce po starih predalih, omarah, skrinjah in podstrešjih ter se pismeno ali osebno oglasite na Viktorjev naslov, omenjen v začetku tega zapisa. S skupnim prizadevanjem bomo predstavili kraje naše občine, kakršni so bili nekoč, in za kakršne si želimo, da bi tudi v prihodnje živeli v naših srcih.

Andrej Mrak

Razstava v opomin človeštvu

Božo Pengov: Mrlič v krstah

(mlv) Ob 40. obletnici osvoboditve zloglasnega nacističnega taborišča Dachau so v Muzeju ljudske revolucije Slovenije odprli razstavo »Dachauske risbe.« Razstava obsega 70 originalnih likovnih del desetih slovenskih slikarjev, kiparjev, arhitektov in amaterjev, ki jih je nemški okupator odpeljal v koncentracijsko taborišče Dachau. Ti so kot borci in antifašisti začutili dolžnost in na koščkih skrivoma dobljenega papirja za ceno lastnega življenja zabeležili nečloveško mučenje in trpljenje taboriščnikov ter nam s tem ohranili pretresljive dokumente o življenju, boju in smrti za bodočo žico. Likovni dokumenti, ki so sedaj prvič razstavljeni, so nastali pred in neposredno po osvoboditvi Dachaua 29. aprila 1945 kot sporočilo in opomin človeštvu.

*3x dnevnik
malega
Šiškar-jav*

Petek

Danes nam je pouk odpadel, ker je imela tršica sestanek. Jožko je rekel, da se najbrž spet kregajo zaradi plač. Jožkotova mama je namreč tudi po poklicu tršica, on bo že vedel. Ata je vprašal, če mama kdaj doma pove, kaj se pogovarjajo na sestankih in mu je Jožko vse zdrdral. Jožko je nasploh eno veliko gobezdalo. Jaz mislim, da je to posledica vzgoje.

Ata je pozorno poslušal in se imenitno zabaval, potem je pa odprl razpravo. Govoril je on, mama (se pravi moja, Jožkotova je bila, kot rečeno, na sestanku) je kimala, midva sva pa poslušala. Čez tršice nisva upala ničesar reči, ker nikoli ne veš, kdaj ti lahko škodi. Pa tudi vzgojno ni, če opravljaš tršice.

Torej, ata je rekel, da se tudi on strinja z ugotovitvijo, da imajo tršice in tovariši premajhne plače. Toda to je problem, ki se vleče že dlje časa. Zaradi slabih plač je iz prosvete odšlo strašno veliko sposobnih tršic in tovarišev in sta ostali v glavnem dve skupini.

V prvi so tršice (in tovariši), ki so se za ta poklic odločili zavestno in z ljubeznijo ter imajo radi delo z otroki — ti navadno ne jamrajo, čeprav so v prosveti že od nekdaj bolj piškavi denarji. V drugi skupini so pa tršice in tovariši, ki so prišli za tršice in tovariše le zato, ker zaradi sposobnosti (ali ne prevelike zagrizenosti) niso našli boljših služb. Takšni le nergajo, razpravljajo o plačah ter mimogrede otrokom razložijo kaj o razmnoževanju potočnega škrdca ter o ofenzivah, sicer pa o mladini nimajo najboljšega mnenja.

Nevzgojena je, pravijo, razvajena in nesramna. Prvo skupino tršic in tovarišev bi težko dobro plačali, ker so dragoceni in je naravnost škandal, kako jih družba zanemarija. Druga skupina je pa za tisto, kar naredi za vzgojo mladeži, torej nas, še predobro plačana. To so tisti tovariši in tršice, ki otrokom razmečejo teste znanja, da se jim ni treba mučiti s spraševanjem, tako da znam o marsikaterem predmetu odgovarjati le z a, b ali c, če me kdo kaj vpraša, kaj sem se naučil v šoli. To so tršice, ki med odmori klepetajo v zbornici, mi otroci se pa lahko pokoljemo med seboj, če nam ravno pride. Itd. Pa kaj bi človek govoril — kdor ima otroka v šoli, ta najbolje ve, kako je to. Tudi ata ima otroka v šoli in ve, kako je, zato je tudi jezen, če sliši, da bi na tej in tej šoli radi kar štrajkali. Kar tako, vsi in nasploh. Če bodo štrajkali ta dobri učitelji, ki niso le učitelji, ampak tudi vzgojitelji, bo še on prišel pomagat, je rekel ata. Drugim pa bi pokazal figo. Niso vsi delavci enaki, niso vsi otroci enaki — in tudi tršice in tovariši niso vsi enaki. Zato tudi zgolj z zvišanjem plač kar počez ne bi za šolstvo in vzgojo ničesar naredili, pa če bi tršicam razdelili po petnajst milijonov. Zaradi več milijonov ne bo nihče začel bolje vzgajati nevzgojene, razvajene mladine — je rekel ata, za vzgojo pa nam navsezadnje tu gre.

Mama se je samo križala in kazala name, češ, kako pa govoriš pred otrokom. Toda jaz sem takšnih nevzgojnih pogovorov že vajen. Še sreča, da jih tako in tako ne razumem.

Glavno je, da je odpadel pouk...

Šiščkan